

Warto wiedzieć...

Nie każda „gra” to tylko zabawa

Gry online, hazard i Twoje dane – dlaczego to ważne?

Gry online często wzbudzają wrażenie niewinnej zabawy. Można dzięki nim budować „światy”, ścigać się samochodami, rozwiązywać zagadki czy grać z kolegami z klasy. Co może się wydawać atrakcyjne. Jednak oprócz zabawy w grach mogą czyhać zagrożenia. Warto je znać.

Profilowanie zachowań użytkowników. Platformy internetowe analizują ile czasu spędzasz w grze, kiedy grasz, na co wydajesz pieniądze, a nawet jak reagujesz na nagrody. Na tej podstawie tworzą profil użytkownika, by:

- podsuwać Ci reklamy,
- zachęcać do kolejnych zakupów,
- utrudniać przerwanie gry.

Niebezpieczeństwo gier hazardowych. Niektóre gry lub aplikacje posiadają mechanizmy hazardowe, co oznacza, że można:

- kupować „lootboxy” (tajemnicze paczki z nagrodami),
- losować skórki lub przedmioty,
- obstawiać wyniki meczów.

Takie elementy działają podobnie jak automaty do gier czy ruletka. Gracz nigdy nie wie, co wylosuje – to czysty przypadek. Twój mózg bardzo lubi takie mechanizmy, więc chcesz próbować jeszcze raz i kolejny. A to może prowadzić do uzależnienia.

Uzależnienie od gier. Gry są tak zaprojektowane, aby były wciągające. Zdobywanie punktów, nowych poziomów czy wirtualnych nagród sprawia, że chce się grać coraz dłużej. Jeśli:

- grasz kilka godzin dziennie,
- zaniedbujesz lekcje lub obowiązki,
- denerwujesz się, gdy nie możesz grać,

to może być sygnał, że tracisz kontrolę. Zbyt długie granie może powodować zmęczenie, problemy z koncentracją i gorsze wyniki w szkole.

Dark patterns – czyli manipulacja w interfejsie. To sztuczki, które mają Cię zatrzymać w grze lub skłonić do wydania pieniędzy. Przykłady:

- komunikaty typu „ostatnia szansa!”,
- trudny do znalezienia przycisk „anuluj”,
- automatycznie zaznaczona zgoda na przetwarzanie danych,
- ukrywanie rzeczywistych kosztów.

Warto wiedzieć...

Nie każda „gra” to tylko zabawa

Gry online, hazard i Twoje dane – dlaczego to ważne?

Deepfake i fałszywe reklamy. Technologia deepfake potrafi podrobić czyjąś twarz i głos tak, że wygląda, jak prawdziwe nagranie. Czasem oszuści tworzą fałszywe reklamy, w których znane osoby – „zachęcają” do zagrania w gry hazardowe. Na co zwrócić uwagę:

- nie klikaj w podejrzane linki,
- nie podawaj swoich danych w internecie,
- zawsze pokaż taką reklamę dorosłemu.

Jeśli coś wydaje się podejrzane – zatrzymaj się i sprawdź, zanim uwierzysz.

Nieznajomi w internecie. W grach online często można rozmawiać z innymi graczami.

Niestety nie każdy w sieci mówi prawdę o sobie. Uważaj, gdy ktoś:

- prosi o twoje dane osobowe (nazwisko, adres),
- proponuje tylko sobie znane sposoby na zdobycie darmowych nagród w grze np. w zamian za przesłanie zdjęcia lub udostępnienie numer telefonu,
- próbuje nawiązać z Tobą bliższy kontakt, nigdy nie wiesz kto jest po drugiej stronie.

Nigdy nie podawaj swoich danych osobowych nieznanym osobom. Jeśli coś cię zaniepokoi – powiedz o tym rodzicom lub nauczycielowi.

Hejt i negatywne zachowania. W grach online można spotkać osoby, które obrażają innych, wyśmiewają lub celowo przeszkadzają w grze. Nie odpowiadaj agresją. Skorzystaj z opcji „zablokuj” lub „zgłoś” użytkownika.

Zanim zagrasz w grę online, warto:

- ustalić z rodzicami limit czasu przeznaczonego na grę,
- porozmawiać z rodzicami o tym, w co chcesz zagrać,
- pamiętać, aby nie podawać danych osobowych.

PAMIĘTAJ!

Gry mogą być rozrywką, ale tylko wtedy, gdy korzystamy z nich rozsądnie i z umiarem. Pamiętaj o nauce, sporcie i spotkaniach z przyjaciółmi w realnym świecie. Gry projektowane są tak, aby przejmować kontrolę nad czasem i zachowaniem gracza. Zdecyduj, czy się na to godzisz. Jeśli w grze coś cię niepokoi – nie zostawaj z tym sam. Zawsze możesz poprosić o pomoc dorosłych.

Warto wiedzieć...

Trudne słowa – proste wyjaśnienia

Co oznaczają słowa, które pojawiają się w poradzie?

- **Gry online z mechanizmami hazardu** – to gry, które imitują mechanizmy tradycyjnego hazardu, wykorzystując elementy losowości. Nie oferują wygranej pieniężnej, „wygrane” zazwyczaj mają charakter wirtualny (wirtualna waluta, skórki/skiny, przedmioty w grze). Jednak często posiadają opcję zwiększenia szans na zdobycie nagrody poprzez wydanie prawdziwych pieniędzy. Gry wykorzystują dźwięki, wizualizacje i mechanizmy wygranej, które przypominają prawdziwe automaty do gier. Mechanizmy te mogą prowadzić do uzależnienia.
- **Profilowanie w grach online** – to proces zbierania, analizy i modelowania danych behawioralnych, czyli zachowań graczy w celu stworzenia ich cyfrowych profili. Poprzez wykorzystanie telemetrii, czyli automatycznego zapisu działań użytkownika podczas rozgrywki (np. ruchy, czas reakcji, wybory, częstotliwość logowania). Ma to na celu m.in. zrozumienie, jak gracze grają, aby ulepszyć grę lub naprawić błędy, ale również przewidywanie momentu, w którym gracz może zrezygnować z gry, aby zaoferować mu np. specjalny bonus, który spowoduje zatrzymanie gracza w grze.
- **Dane osobowe** – to informacje, które mogą pomóc kogoś zidentyfikować np. imię i nazwisko, adres, numer telefonu, e-mail, głos, czy wizerunek. Takich danych nie powinno się udostępniać nieznanym osobom i aplikacjom bez potrzeby. Dane osobowe w grach są zbierane m.in. w celu profilowania graczy.
- **Deepfake** – to technologia wykorzystująca sztuczną inteligencję do tworzenia fałszywych, ale bardzo realistycznych obrazów, filmów lub dźwięków w celu pokazania czegoś, co nigdy się nie wydarzyło. Wykorzystując do tego techniki uczenia (deep learning) i fałszowania (fake).
- **Dark patterns** – to techniki stosowane w projektowaniu interfejsów (np. gier, aplikacji, stron), które mają na celu manipulowanie decyzjami użytkownika. Są to subtelne, ale celowe zabiegi, które mogą prowadzić do niezamierzonych zakupów, subskrypcji czy udostępnienia danych osobowych.